

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1950

FÖRSTA KAMMAREN

Nr 25

17—19 oktober.

Debatter m. m.

Tisdagen den 17 oktober.

	Sid.
Minnesord över herrar Lindström och Åkerberg	3
Interpellationer:	
av herr Petrén ang. upprustning av krigsmaterielverkets ma- skinpark m. m.	4
av herr Elofsson, Gustaf, om begränsning av importen av ut- ländsk frukt	5

Samtliga avgjorda ärenden m. m.

Tisdagen den 17 oktober.

Protokoll från justitiedepartementet ang. fullmaktsgranskning	3
--	---

Tisdagen den 17 oktober.

Kammaren sammanträdde kl. 2 eftermiddagen.

Herr *Johansson, Henry*, anmälde, att han åter infunnit sig vid riksdagen.

Herr TALMANNEN yttrade: Den 16 sistlidne juli avled journalisten Rickard Lindström. Han bevistade i år sin tjuguandra riksdag. Under den långa tid, som han här representerat Göteborgs stad, ha vi haft rikliga tillfällen att iakttaga hans stora intresse för olika samhällsliga spörsmål. Han offrade frikostigt sin arbetskraft på riksdagsarbetet och framlade med stor skicklighet sina synpunkter. Hans fosterländska sinnelag framträdde alltid klart och utan tvekan, när det gällde att finna en för land och folk gagnelig lösning av olika frågor. Framstående debattör som han var, samlade han också med lätthet uppmärksamhet för sina anföranden. Hans solida och mångsidiga insatser i arbetet och hans sympatiska personliga kamratskap komma vi att minnas med beundran och tacksamhet.

Kammarens andre vice talman redaktör Harald Åkerberg fick avsluta sin levnad den 30 sistlidne augusti. Han representerade här Örebro län och bevistade i år sin tjugufjärde riksdag. Ehuru hans hälsotillstånd på senare tid var något osäkert, förblev han dock troget kvar i sitt arbete. Krävande uppgifter i det allmännas tjänst voro i stor utsträckning honom anförtrödda. De främsta förtroendeposterna inom såväl Örebro län som Örebro stad och allt vad som därmed följer måste hava varit arbetstygande, och här inom riksdagen innehades av honom, såsom vi alla känna till, ett flertal synnerligen viktiga och tidsödande poster. I politikens värld levde han med intresse och reflekterade självständigt, vilket ofta gav sig till känna i skrift och tal. Hans öppna älskvardhet känne-

tecknade honom alltid såväl i arbetet som i det personliga umgänget. Med stor saknad och tacksamhet komma vi att minnas honom som en uppoffrande, redlig och god kamrat.

Detta anförande åhördes av kammarens ledamöter stående.

Upplästes och lades till handlingarna två från justitiedepartementet ankomna protokoll, så lydande:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 31 augusti 1950.

Till justitiedepartementet hade den 3 augusti 1950 från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län inkommit fullmakt för metallarbetaren Gustav Harald Svensson, Göteborg, vilken vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens första kammare i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

C. G. Bruno.

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 20 september 1950.

Till justitiedepartementet hade den 15 september 1950 från länsstyrelsen i Örebro län inkommit fullmakt för redaktören Oscar Hällvik, Örebro, vilken vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens första kam-

Interpellation ang. upprustning av krigsmaterielverkets maskinpark m. m.

mare i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

C. G. Bruno.

Här skulle antecknas, att herr Svensson utsetts att inträda såsom ledamot av kammaren i stället för avlidne ledamoten Lindström samt herr Hällvik att inträda såsom ledamot i stället för avlidne ledamoten Åkerberg.

Herrar *Svensson* och *Hällvik* infunno sig och intogo sina platser i kammaren.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare.

Undertecknade anhålla härmed vördsam om ledighet från riksdagsgöromålen från och med den 17 oktober och tills vidare för fullgörandet av uppdrag som ombud vid Förenta Nationernas generalförsamling.

New York den 12 oktober 1950.

Östen Undén. *Rickard Sandler.*

K. G. Ewerlöf. *John Bergvall.*

Ulla Lindström. *S. G. W. Wahlund.*

På gjord proposition bifölls ansökningen för den tid, varunder ifrågavarande ledamöter på grund av angivna uppdrag vore förhindrade att infinna sig vid riksdagen.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades vidare herr *Lundqvist* för tiden från och med innevarande dag till och med den 25 i denna månad för tjänsteresa till utlandet.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Med stöd av bifogade läkarintyg får jag härmed anhålla om tjänstledighet från riksdagsgöromålen tills vidare.

Hässleholm den 15 oktober 1950.

N. R. W. Rosenberg.

Riksdagsman *Ragnar Rosenberg*, som för närvarande behandlas vid Radiologiska kliniken i Lund, är på grund av sjukdom förhindrad att deltaga i riksdagsarbetet tills vidare.

Lund den 13 oktober 1950.

B. Ebenius,

Överläkare.

På gjord proposition bifölls ansökningen för den tid, det i återopade läkarintyget omförmälda hindret varande.

Interpellation ang. upprustning av krigsmaterielverkets maskinpark m. m.

Herr *PETRÉN* erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! Nuvarande läge kräver en skarpt försvarsberedskap. En viktig fråga är härvid att öka lagren av krigsmateriel. Den takt, varmed detta kan ske, är i hög grad beroende av att en funktionsduglig maskinpark står till förfogande. Till stor del omhänderhas denna, och i synnerhet när det gäller ammunition, av kungl. krigsmaterielverket.

I anförande i första kammaren den 16 mars 1949 framhöll jag, att denna maskinpark efter krigsslutet till stor del var nedkörd och efter ett flerårigt stillstånd och lagring nu var i behov av omgående översyn och reparation. Av krigsmaterielverket för ändamålet åskade anslag hade icke ställts till förfogande. Försvarsministern uttryckte vid denna debatt sin glädje över att kunna lämna det positiva beskedet, att reservationsmedel stodo till förfogande.

Alltjämt torde emellertid det skick vari denna maskinpark befinner sig utgöra

Interpellation om begränsning av importen av utländsk frukt.

ett hinder för ett snabbt effektuerande av utlagda beställningar å krigsmateriel.

Mot bakgrunden härav hemställer jag om första kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet få framställa följande frågor:

I vilken utsträckning har av tillgängliga reservationsmedel anslag utgått och under det gångna budgetåret 1949/50 använts för översyn och upprustning av krigsmaterielverkets befintliga maskinpark i ovan nämnda avseende?

Är herr statsrådet i tillfälle att lämna uppgifter, som klarlägga att här berörda arbeten komma att för framtiden bedrivas snabbt och planmässigt?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Interpellation om begränsning av importen av utländsk frukt.

Ordet lämnades härefter på begäran till herr **ELOFSSON, GUSTAF**, som yttrade: Herr talman! Årets fruktskörd har varit synnerligen riklig över hela vårt land, under det att avsättningsförhållandena ha varit mycket dåliga. Detta torde i hög grad bero på den rikliga tillgången på importerad frukt av allehanda slag. Särskilt ha bananer, apelsiner och vindruvor under hela året tillhandahållits i stora mängder, vilket har till följd att stora mängder av vår egen producerade frukt har ruttnat.

Redan vid det nya handelsavtalets (GATT) antagande i våras framfördes från bondeförbundets sida betänkligheter över avtalets formulering, därför att man under en del av året lämnat importen fri utan något tullskydd.

Med vetskap om vårt lands stora fruktodlingar kunde man redan då befara, att vid ett rikligt fruktår svårigheter skulle uppstå för avsättning av vår egen fruktskörd.

Då våra utländska valutatillgångar äro ganska ringa, synas bärande skäl tala för, att sparsamhet bör iakttagas på sådana områden, där landets egen produktion täcker behovet. Om det ingångna handelsavtalet ej medger begränsning

av importen, böra i likhet med vad vi påpekade vid avtalets behandling i riksdagen från regeringens sida nya förhandlingar upptagas för en begränsning av importen.

Med stöd av det ovan anförda får jag anhålla om första kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för handelsdepartementet få framställa följande interpellation:

1) Kan herr statsrådet lämna uppgift på huru stora mängder utländsk frukt som hittills importerats under år 1950?

2) Har herr statsrådet för avsikt att vidtaga sådana åtgärder beträffande importen för framtiden, att vi till skäliga priser kunna finna avsättning för vår egen skörd?

Även denna anhållan bifölls.

Anmälades och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 522, av herr *Arrhén*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönereglering för lärarna vid de statsunderstödda privatläroverken, m. m.;

nr 523, av herr *Spetz*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om gräns mot allmänt vattenområde, m. m.;

nr 524, av herr *Hällgren*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt till fiske, m. m.;

nr 525, av herr *Sundberg, Carl*, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 59, med förslag till lag om gräns mot allmänt vattenområde, m. m., och nr 60, med förslag till lag om rätt till fiske, m. m.;

nr 526, av herr *Sunne* och herr *Petersson, Emil*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa riktlinjer för enhetsskolans ledning och lokala organisation;

nr 527, av herr *Ohlon*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående riktlinjer för lärarutbildningens ordnande;

nr 528, av herr *Ohlon*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa riktlinjer för enhetsskolans ledning och lokala organisation; samt

nr 529, av herr *Näsghård*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående riktlinjer för lärarutbildningens ordnande.

Herr talmannen meddelade, att kamrarnas talmän genom brittiska ambassaden i Stockholm mottagit en skrivelse från talmannen i det brittiska underhuset, i vilken skrivelse framförts ett varmt

tack från lordkanslern och talmannen i underhuset för det mottagande och den gästfrihet, som ägnats de parlamentsdelegerade, vilka i våras besökt Sverige såsom riksdagens gäster.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 2.13 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Torsdagen den 19 oktober.

Kammaren sammanträdde kl. 2 eftermiddagen.

Herr talmannen yttrade, att han finge föreslå, det kammaren ville besluta att vid sammanträde onsdagen den 25 innevarande månad företaga val av andre vice talman efter avlidne herr Åkerberg.

Detta förslag antogs.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet herr *Arrhéns* motion, nr 522, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönerreglering för lärarna vid de statsunderstödda privatläroverken, m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 523, av herr *Spetz*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om gräns mot allmänt vattenområde, m. m.;

nr 524, av herr *Hällgren*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt till fiske, m. m.; samt

nr 525, av herr *Sundberg, Carl*, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 59, med förslag till lag om gräns mot allmänt vattenområde, m. m., och nr 60, med förslag till lag om rätt till fiske, m. m.

Föredrogs och hänvisades till särskilda utskottet nedannämnda motioner:

nr 526, av herr *Sunne* och herr *Petersson, Emil*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa riktlinjer för enhetsskolans ledning och lokala organisation;

nr 527, av herr *Ohlon*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående riktlinjer för lärarutbildningens ordnande; nr 528, av herr *Ohlon*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa riktlinjer för enhetsskolans ledning och lokala organisation; samt

nr 529, av herr *Näsghård*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående riktlinjer för lärarutbildningens ordnande.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen och herr förste vice talmannen i riksdagens första kammare samt de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte dem tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, den 17 oktober 1950.

1 §.

På därom gjord ansökning beviljade herrar deputerade förste kanslisten hos

